

програмне забезпечення, які будуть йому доступні як при створенні прикладного програмного забезпечення, так і при супроводі навчального процесу.

Застосування навчальних презентацій, відеоматеріалів та електронних навчально-методичних засобів у викладанні технічних дисциплін дозволяє представляти навчальний матеріал з високим ступенем наочності, підвищує мотивацію студентів при застосуванні навчальних презентацій, розширює потенціал з індивідуалізації освіти, забезпечує широку зону контактів зі студентами; надає широке поле для активної самостійної діяльності студентів.

Мультимедійні комп'ютерні технології об'єднують в собі як традиційну статичну візуальну інформацію, так і динамічну, обумовлюючи можливість одночасного впливу на зорові та слухові органи чуття, що дозволяє створювати динамічні образи в різних інформаційних уявленнях.

Мультимедійність створює позитивні моменти, що сприяють запам'ятовуванню матеріалу з включенням інтуїтивних реакцій студента: підведення підсумків або видача завдання можуть в кожній лекції курсу супроводжуватися звуком або мелодією. Це забезпечується заздалегідь у процесі підготовки курсу і не вимагає зосередження уваги викладача [2].

Застосування мультимедійних комп'ютерних технологій підвищує рівень підготовки сучасного викладача до інноваційної діяльності. Це створює умови для підвищення якості кінцевого результату на будь-яких етапах навчального процесу: вивчення або пояснення нового матеріалу, самостійна робота студентів, контроль знань тощо.

Література

1. Лысов А.Н. Разработка электронных лекций по техническим дисциплинам: учебное пособие / А.Н. Лысов, А.А. Лысова. Челябинск: Изд-во ЮУрГУ, 2008. – 54 с.

2. Семенова Н.Г. Возможности применения технологий мультимедиа на лекционных занятиях / Н.Г. Семенова // Традиции и педагогические новации в электротехническом образовании : материалы VII-й Международной научно-методической конференции. – Астрахань, 2006. – С. 348–351.

ЗАСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМООСВІТИ УЧНІВ 11 КЛАСІВ

Бабенко О.М.

Суми, Україна

Радикальні соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні, викликали зміни в її освітньому просторі. Сучасні загальноосвітні навчальні заклади повинні дбати про забезпечення максимального розкриття всіх індивідуальних можливостей і здібностей учня, допомогти йому зробити знання особистісно значущими і сформувати випускників, здатних до самостійної активної творчої діяльності в різних галузях науки, виробництва, підприємництва, економіки, у вирішенні складних соціальних проблем.

Інноваційні процеси, що відбуваються в сфері освіти обумовлюють необхідність вдосконалення системи самоосвітньої роботи учнів. Гончаренко С.У., укладач Українського педагогічного енциклопедичного словника, підкреслює: «Самоосвіта є невід'ємною частиною систематичного навчання в стаціонарних закладах, сприяючи поглибленню, розширенню і більш міцному засвоєнню знань» [1, 412].

Актуальні проблеми впровадження у практику навчання хімії ефективних форм організації самостійної пізнавальної діяльності учнів розкриті у дослідженнях Н.М. Буринської, Л.П. Величко, О.О. Гирі, М.М. Гладюка, А.К. Грабового, Р.Г. Іванової, Н.Є. Кузнєцової, Л.А. Липової, В.Ф. Паламарчук, П.П. Попеля, М.М. Савчин, В.І. Старости, Н.Н. Чайченко, Г.М. Чернобельської, О.Г. Ярошенко й інших.

Нас зацікавила проблема формування та розвитку самоосвітніх умінь учнів сільських шкіл в умовах досить слабкої матеріальної бази кабінету хімії, та відсутності сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Педагогічний експеримент проводився в одній із шкіл Лебединського району Сумської області. У ньому взяли участь учні 11 класу, які вивчали хімію на академічному рівні.

Для з'ясування ступеня психологічного налаштування школярів на розвиток власних здібностей та набуття нових знань до початку експерименту було проведено тестування «Готовність учня до саморозвитку». На рис. 1 наведені його основні результати.

З діаграми видно, що переважна більшість школярів потребує допомоги вчителя в організації самоосвітньої діяльності. Робота вчителя в цьому напрямку полягає в націлюванні учнів на самоосвіту та включенні до уроків завдань, які б цьому сприяли.

Проведений нами експеримент полягав у розробці та впровадженні в навчальний процес

системи уроків, на яких використовувалися різноманітні завдання, що забезпечували розвиток самоосвітніх умінь учнів. У проведеному нами дослідженні розглядалось використання таких засобів організації самоосвітньої роботи школярів:

- Підготовка повідомлень і доповідей – вид роботи, який допомагає розвивати навички виконання різних мисленнєвих операцій: пізнання, розуміння, аналізу, синтезу, оцінювання тощо.
- Складання опорних конспектів, робота з підручником. Дуже часто вчителі зіштовхуються з проблемою, коли учні працюють в класі колективно, а самостійно вдома працювати не бажають, тому одним з головних завдань є підбір таких прийомів, які залучають учнів самостійно працювати з підручником. Адже самостійно здобуті знання і вміння розвивають пізнавальні здібності учнів, сприяють виробленню інтересу до предмету.
- Домашні довгострокові роботи сприяють самостійному розв'язку поставлених задач, у результаті їх застосування в учнів формується соціальна, комунікативна та інформаційна компетентності.
- Практичні роботи, лабораторні досліді, демонстрації в умовах відсутності в школі хімічних реактивів і обладнання може бути замінена на домашній віртуальний експеримент. Учням на уроці ставилося завдання перейти за певним посиланням і переглянути відео-дослід. Після чого школярі в класі обговорювали побачене, формулювали власні висновки, оформлювали їх письмово.
- Домашній хімічний експеримент виховує стійку увагу, здатність спостерігати та описувати хід виконання досліду, робити висновки, осмислювати послідовність виконання дій та прогнозувати результат.
- Проблемні питання та завдання розвивають уміння мислити логічно, науково й діалектично; вони краще сприяють розвитку вмінь самостійно переносити відомі знання в нову ситуацію; виробляють вміння комбінувати раніше відомі способи розв'язання проблем з новими, оригінальними; сприяють розвитку вмінь бачити нові проблеми у звичних, стандартних ситуаціях тощо.

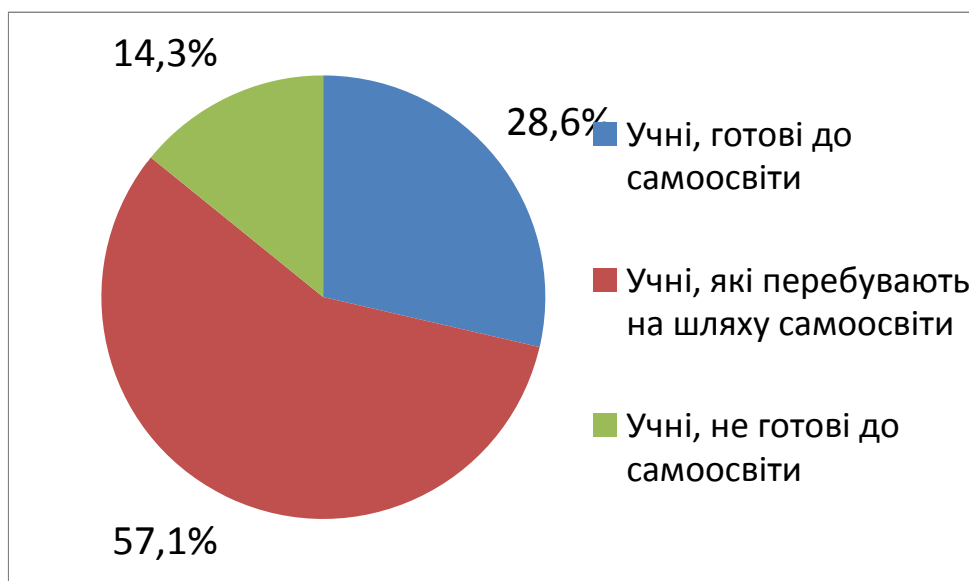

Рис. 1. Готовність учнів до самоосвіти

Для з'ясування ефективності запропонованої нами методики проводився систематичний контроль знань учнів 11 класу. Нами була досліджена динаміка зміни рівня навчальних досягнень школярів при застосуванні вищенаведених форм і методів навчання, які спонукають учнів до самоосвіти. Їх ефективність впровадження в навчальний процес була підтверджена збільшенням коефіцієнту засвоєння знань школярів.

Література

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник : науково-довідникове видання / С.У.Гончаренко. – Вид. 2-ге, доп. і й виправ. – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 552 с.